

विकचः केशहीनः ॥ ३७ ॥ घट इति घटसादृश्याद्वटः शिरः घटः समाधिभेदेनाशिरः कूटकटेषु चेति मेदिनी हस्पष्टं अस्य पुत्रस्य उत्कचः विकेशो यतस्ततो घटः उत्कचो यस्येतियोगाद्घटोत्कच इति नामा ब्रवी
त् ॥ ३८ ॥ आत्मनित्यः स्ववशः ॥ ३९ ॥ संवाससमयः सहवासकालः जीर्णोत्तीतः पुत्रोत्पत्तिपर्यंतमेव तस्य कृतत्वात् ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ समयमेवाह कृत्येति ॥ ४५ ॥ घटोत्क
प्रणम्य विकचः पादावगृह्णात्सपितुस्तदा ॥ मातुश्च परमेष्वसस्तौ च नामास्य चक्रतुः ॥ ३७ ॥ घटोहास्योत्कच इति माता तं प्रत्यभाषत ॥ अब्रवीत्तेन नामास्य
घटोत्कच इति स्मह ॥ ३८ ॥ अनुरक्तश्च तानासीत्पाण्डवान्सघटोत्कचः ॥ तेषांच दयितो नित्यमात्मनित्यो बभूवह ॥ ३९ ॥ संवाससमयो जीर्ण इत्याभाष्य त
तस्तुतान् ॥ हिडिंबासमयं कृत्वा स्वांगतिं प्रत्यपद्यत ॥ ४० ॥ घटोत्कचो महाकायः पाण्डवान् पृथया सह ॥ अभिवाद्य यथान्यायमब्रवीच्च प्रभाष्य तां ॥ ४१ ॥ किंक
रोम्यहमार्याणां निःशंकं वदतानघाः ॥ तं ब्रुवंतं भैमसेनिकुंतीवचनमब्रवीत् ॥ ४२ ॥ त्वंकुरुणांकुले जातः साक्षाद्भीमसमोऽसि ॥ ज्येष्ठः पुत्रोऽसि पंचानां सा
हाय्यंकुरुपुत्रक ॥ ४३ ॥ वैशंपायन उवाच पृथयाप्येवमुक्तस्तु प्रणम्यैव वचोऽब्रवीत् ॥ यथा हिरावणो लोके इन्द्रजिच्च महाबलः ॥ वर्ष्मवीर्यसमो लोके
विशिष्टश्चाभवं नृषु ॥ ४४ ॥ कृत्यकाल उपस्थास्ये पितृनि ति घटोत्कचः ॥ आमं चरक्षसां श्रेष्ठः प्रतस्थे चोत्तरां दिशं ॥ ४५ ॥ सहिस्तृष्टो मघवता शक्तिहेतोर्म
हात्मना ॥ कर्णस्याप्रतिवीर्यस्य प्रतियोद्धामहारथः ॥ ४६ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि हिडिंबवधपर्वणि घटोत्कचोत्पत्तौ पंचपंचाशदधिकशततमो
ऽध्यायः ॥ १५५ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच तेवनेन वनं गत्वा घ्नंतो मृगगणान् बहून् ॥ अपक्रम्य ययूराजं स्वरमाणामहारथाः ॥ १ ॥ म
त्स्यांस्त्रिगर्तान्यंचालान् कीचकानं तरेण च ॥ रमणीयान्वनोद्देशान्प्रेक्षमाणाः सरांसि च ॥ २ ॥ जटाः कृत्वात्मनः सर्वे वल्कलाजिनवाससः ॥ सहकुंत्या महात्मा
नो बिभ्रतस्तापसं वपुः ॥ ३ ॥ क्वचिद्द्वहंतो जननीं त्वरमाणामहारथाः ॥ क्वचिच्छुं देन गच्छंतस्ते जग्मुः प्रसभं पुनः ॥ ४ ॥ ब्राह्मवेदमधीयानावेदांगानि च सर्व
शः ॥ नीतिशास्त्रं च सर्वज्ञादहं शुस्ते पितामहं ॥ ५ ॥ तेऽभिवाद्य महात्मानं कृष्णद्वैपायनं तदा ॥ तस्थुः प्रांजलयः सर्वे सह मात्रापरंतपाः ॥ ६ ॥ व्यास उवाच
मयेदं व्यसनं पूर्वं विदितं भरतर्षभा ॥ यथा तु तैरधर्मेण धार्तराष्ट्रैर्विवासिताः ॥ ७ ॥ तद्विदित्वाऽस्मि संप्राप्तश्चिकीर्षुः परमं हितं ॥ न विषादोऽत्र कर्तव्यः सर्वमे
तत्सुखाय वः ॥ ८ ॥ समास्ते चैव मे सर्वे यूयं चैव न संशयः ॥ दीनतो बालतश्चैव स्नेहं कुर्वन्ति मानवाः ॥ तस्मादभ्यधिकः स्नेहो युष्मासु मम सांप्रतं ॥ ९ ॥

चोत्पत्तिप्रयोजनमाह सहीति ॥ ४६ ॥ इति आदिपर्वणे नै० भा० भा० पंचपंचाशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १५५ ॥ ॥ ७३ ॥ ते इति वनेन वनं वनाद्वनं ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ब्राह्मवेदं ब्रह्म प्रतिपादकं उपनि
षद्भागं ब्राह्मणयोग्यं वा पितामहं व्यासं ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥